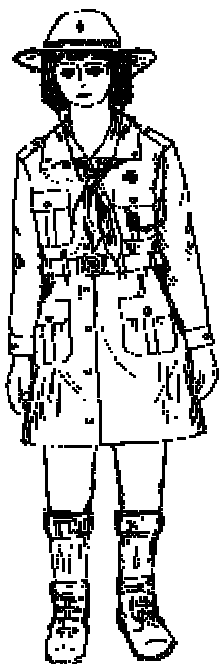

Zasady Musztry i Ceremoniału

Musztra jest jednym z elementów zbiorów harcerskich. Właściwie stosowana ma istotne znaczenie w harcerskim wychowaniu. Musztra usprawnia działania organizacyjne, stanowi oprawę uroczystości harcerskich. Zwiększa bezpieczeństwo i porządek, wprowadza dyscyplinę. Musztra harcerska oparta jest na wybranych elementach musztry wojskowej, są w niej także elementy typowe dla zajęć harcerskich. Układ tematyczny "Zasad" odbiega jednak od schematu "Regulaminu musztry wojskowej". Wiąże się to ze sposobem nauczania musztry w podstawowej jednostce harcerskiej, jaką jest drużyna. Kolejność prezentowanych zagadnień jest tak dobrana, aby mogła stanowić dla drużynowego swoisty program nauczania. Nie są zalecane zbyt długie zajęcia z musztry, natomiast konieczna jest systematyczność i dokładność. Do nauki kolejnego elementu musztry należy przechodzić wówczas, kiedy poprzedni jest dobrze opanowany. Zaleca się nauczanie musztry zgodnie z zasadą: opis z wyjaśnieniem i pokaz z ćwiczeniem. Przestrzeganie "Zasad musztry" obowiązuje harcerki, harcerzy, instruktorki i instruktorów ZHP. Wybrane zasady mogą być stosowane także przez gromady zuchowe, lecz tylko w trakcie uczestnictwa w uroczystościach harcerskich.

KOMENDA

Komendę wydaje się w postawie zasadniczej, z miejsca z którego jest najlepiej odbierana. Zaleca się, aby prowadzący stał przed frontem lub na prawym skrzydle szyku. Dowodzić należy z takiej odległości, aby móc objąć wszystkich wzrokiem. Komendy składają się z zapowiedzi i hasła lub z samego hasła. Zapowiedź zwraca uwagę, uprzedza wykonawców, co nastąpi; hasło jest znakiem wykonania. Na zapowiedź komendy przyjmuje się postawę zasadniczą, po hasle wykonuje polecenie. Zapowiedź podaje się wyraźnie, głosem donośnym, przeciągając ostatnią zgłoskę. Hasło podaje się po krótkiej przerwie, głośno, wyraźnie, krótko i dobitnie.

Przykład:

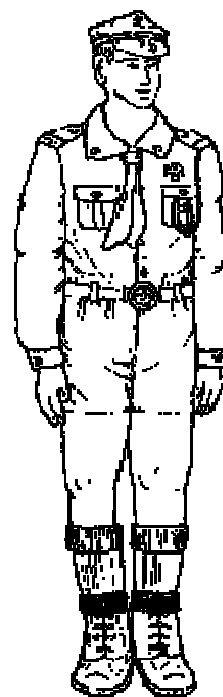
- "W lewoooo ZWROT"
- "Kolejnoooo ODLICZ"
- "Na wprost MARSZ"

Rozpoczęcie zajęć z musztry lub przejęcie dowodzenia przez inną osobę wymaga podania zapowiedzi "Na moją komendę...". Istotne jest również, aby siedzącej grupie harcerzy nie stawiać na "BACZNOŚĆ", ale najpierw podać odpowiednią komendę. W takim przypadku komendy mogłyby brzmieć następująco: "Drużyna/kurs/druhny i druhowie POWSTAŃ!!!" lub "Na moją komendę, drużyna POWSTAŃ. W dwuszeręgu ZBIÓRKA". Prowadzący musztrę musi mieć świadomość, że błędne podanie komendy budzą konsternację wśród harcerzy, obniżając równocześnie autorytet prowadzącego. Jedynym ratunkiem w takiej sytuacji jest podanie komendy "WRÓĆ". Umożliwia ona cofnięcie błędnie podanej komendy, jak i przerwanie niewłaściwie wykonanej czynności. Na komendę "WRÓĆ" harcerze przyjmują poprzednią postawę.

POSTAWA ZASADNICZA

Postawa zasadnicza wyraża gotowość do przyjęcia, wykonania i podawania komendy. W postawie zasadniczej harcerz stoi nieruchomo. Ciężar ciała spoczywa na obu stopach. Pięty złączone, stopy lekko rozwarłe (mniej więcej na szerokość własnej stopy). Brzuch lekko wciągnięty, klatka piersiowa lekko wysunięta przez swobodne cofnięcie ramion do tyłu. Ramiona na równej wysokości, położone równolegle do linii frontu. Ręce opuszczone swobodnie wzdłuż tułowia, dotykają uda nasadą dłoni oraz złączonymi i wyprostowanymi palcami. Głowa lekko podniesiona, wzrok skierowany na wprost, usta zamknięte. Postawę zasadniczą harcerz przyjmuje: na zapowiedź każdej komendy, np. *"W prawo..."*, *"Do dwóch..."*, *"W szeregu..."*, *"Do... (Hymnu)!"*, na komendę *"BACZNOŚĆ"*. Stojąc w rozproszeniu harcerze wykonują zwrot w kierunku wydającego komendę (frontują). Harcerze ustawieni w szyku nie frontują, przyjmują postawę zasadniczą bez względu na ustawienie prowadzącego, w szyku po wykonaniu komendy *"ZBIÓRKA"*. Po podaniu przez prowadzącego komendy *"W (szyk, miejsce) ZBIÓRKA"* harcerze w szybkim tempie podążają na wskazane miejsce i ustawiają się w postawie zasadniczej. Szyk nie musi być sformowany dokładnie. Dopiero po podaniu komendy *"SPOCZNIJ"* harcerze powinni pokryć i wyrównać, w czasie oddawania honorów w miejscu. Przed oddaniem honoru należy zaakcentować postawę zasadniczą i pozostać w niej do czasu wykonania pozdrowienia skautowego lub salutowania, w czasie składania meldunku i przy oficjalnym przedstawieniu się. Składanie meldunku i oficjalne przedstawienie się należy rozpocząć po dokładnym przejęciu postawy zasadniczej oraz po zakończeniu oddawania honorów, podczas podawania komendy w miejscu. Podający komendę ściąga na siebie uwagę, wszyscy go obserwują, w związku z powyższym należy przykładowo przyjąć postawę zasadniczą. W tej postawie pozostaje się do zakończenia wydawania komendy, z wyjątkiem możliwości poruszania się przy komendzie określającej wykonanie zbiórki, np.: *"Za mną, w marszu, w kolumnie dwójkowej ZBIÓRKA"*.

POSTAWA SWOBODNA

Postawa swobodna jest formą odpoczynku harcerza. Przyjmując postawę swobodną, wysuwa się energicznie lewą nogę do przodu, o połowę długości stopy. Ciężar spoczywa na prawej nodze. Ręce opuszczone swobodnie. W tej postawie harcerz może poprawiać umundurowanie, zmieniać położenie nóg. Drużyny zwyczajowo mogą przejmować odmienną postawę swobodną, np. w lekkim rozkroku ze skrzyżowanymi rękami z tyłu tułowia. Dotyczy to tylko zbiórek w gronie drużyny/szczepu i nie może mieć miejsca w czasie innych występów.

MELDOWANIE

Meldowanie polega na złożeniu zwięzłego sprawozdania z przebiegu wykonanej czynności danej jednostki harcerskiej, czynności własnej lub celu przybycia. Przełożonemu podajemy swoją funkcję, a starszemu swój stopień. Meldunek powinien być składany zgodnie z zasadą minimum słów, maksimum treści.

Przykłady:

- *"Druhu komendantcie, drużynowy T.K. melduje 15GDH podczas biegu harcerskiego";*
- *"Druhu harcmistrzu, wędr. M.U. melduje swoje przybycie";*

- "Druhu instruktorze, zastępowy K.G. melduje zastęp WILKI 94WDH na apelu, stan 8".

Kiedy nie jest możliwe rozpoznanie funkcji (w pierwszej kolejności) bądź stopnia przyjmującego meldunek, zwracamy się "Druhu instruktorze,...". Podczas meldowania przełożonemu, który zna meldującego, można złożyć meldunek bez podawania swojej funkcji, stopnia, nazwiska, np. "Druhu drużynowy, melduję patrol 33BDH gotowy do zajęć, stan 6". Meldunek można poprzedzić harcerskim pozdrowieniem "Czuwaj!".

ODDAWANIE HONORÓW W MIEJSCU

Honory oddaje się w postawie zasadniczej. Będąc bez nakrycia głowy harcerz zwraca głowę w kierunku przełożonego, jednocześnie wznosząc prawą rękę zgiętą w łokciu do wysokości barku. Dłoń ułożona przodem, z kciukiem położonym na paznokciu małego palca, z trzema palcami środkowymi uniesionymi w górę. W nakryciu głowy harcerz zwraca głowę w kierunku przełożonego, jednocześnie podnosząc najkrótszą drogą prawą rękę do daszka. Palec wskazujący i środkowy powinny być wyprostowane i połączone, pozostałe palce połączone i przyciśnięte kciukiem. Wystającą część palca środkowego przykłada się:

- do brzegu daszka rogatywki/kapelusza skautowego,
- do obrzeża beretu/furażerki, nad zewnętrznym kątem prawego oka.

Dłoń zwrócona ku przodowi, łokcie na prawo w skos. Po oddaniu honoru harcerz opuszcza energicznie rękę w dół z jednoczesnym zwrotem głowy na wprost. Jeżeli harcerz ma niesprawną prawą rękę, to w celu oddania honoru przyjmuje postawę zasadniczą, frontuje i wykonuje energiczny skłon głowy. Harcerz/instruktor przyjmujący honory ma obowiązek na nie odpowiedzieć.

ZWROTY

Zwroty w miejscu wykonuje się na komendę "*W prawo/lewo/tył ZWROT*". Na zapowiedź komendy harcerz przyjmuje postawę zasadniczą. Na hasło "*ZWROT*" wykonuje obrót na dwa templa. Przy zwrocie w lewo: tempo pierwsze obrót na obcasie lewego buta i na czubku prawego buta, tempo drugie najkrótszą drogą dostawia energicznie nogę pozostawioną w tyle. Przy zwrocie w prawo odwrotnie. Zwrot w tył wykonuje się przez lewe ramię.